

В. Л. Вороніна

кандидат економічних наук, доцент
Полтавський державний аграрний університет

ІННОВАЦІЙНІ СТРАТЕГІЇ В СИСТЕМІ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

Сучасний науково - технічний прогрес неможливий без інтелектуального продукту, одержуваного внаслідок інноваційної діяльності. Особливого значення набуває осмислення місця та ролі інноваційних процесів в економічному розвитку.

Науково-теоретичні аспекти інноваційної теорії були розглянуті в роботах: Айреса Р., Будвіля Ж., Глазєва С., Зось-Кіора М. В., Кузнеця С., Маркіної І., Перру Ф., Портера М., Роджерса Е. та інших. Зазначеними авторами визначено роль інновацій як провідного фактора економічного зростання, розроблено понятійний апарат, виявлено основні причинно-наслідкові зв'язки у цій сфері діяльності. Разом з тим, слід констатувати, що деякі теоретичні та методологічні аспекти управління інноваціями потребують подальших поглиблених досліджень. У науковому середовищі виникає низка складнощів у визначенні сутнісних характеристик інновацій, а також є серйозні проблеми при пошуку способів активізації інноваційних процесів в умовах нестабільної динаміки та непередбачуваності у поведінці економічних суб'єктів.

Стратегічне управління інноваційним розвитком суб'єктів господарювання розглядають як частину стратегічного менеджменту і як підсистему загального менеджменту з наявністю предмета управління, цілей та завдань [3].

Стратегічне управління інноваційним розвитком суб'єктів господарювання покликане вирішувати питання планування та реалізації інноваційних, інвестиційних проєктів, воно пов'язане із процесом передбачення змін в економічній діяльності організацій, пошуку та впровадження великомасштабних стратегічних рішень, що забезпечують виживання та стійкий розвиток за рахунок виявлених майбутніх факторів успіху.

Головними засадами стратегічного управління інноваційним

розвитком суб'єктів господарювання мають бути: постійне прогнозування ситуації на ринку капіталу, товарів та послуг, планування дій та передбачення кризових обставин; попередження та уникнення технологічного відставання; системне втілення інновацій у всіх, зокрема, взаємопов'язаних сферах діяльності суб'єктів господарювання; безперервне інвестування в людський капітал, інновації, отримання конкурентних переваг [1].

Отримання результатів від інноваційного розвитку вимагає впровадження специфічних засобів та інструментів управління із сукупності стратегічного чи інноваційного менеджменту. Інноваційне управління здійснюється паралельно з управлінням традиційним процесом виробництва товарів, послуг [2].

Отже, стратегічне управління інноваційним розвитком суб'єктів господарювання – це процес втілення системи управління їх основними сферами діяльності на інноваційній основі з метою досягнення цілей стратегічного та інноваційного розвитку, підвищення конкурентоспроможності та конкурентних позицій, фінансової успішності, побудови та реалізації інноваційної стратегії з урахуванням змін довкілля [1].

Система управління підприємствами, які використовують інноваційний підхід до свого функціонування та розвитку, покликана вирішувати ряд завдань:

- створення нових та оновлення існуючих виробничих систем;
- систематичне оновлення асортименту товарів, послуг;
- поєднання гнучкості та адаптивності дрібносерійного виробництва з високою ефективністю, низькими витратами та високою продуктивністю масового виробництва;
- підвищення рівня ефективності виробничо-збутової діяльності через підвищення продуктивності праці персоналу та зниження всіх можливих видів витрат;
- розробка, реалізація стратегії та тактики боротьби за лідерство шляхом концентрації зусиль та ресурсів на найбільш перспективних напрямках розвитку техніки;
- забезпечення розвитку суб'єктів господарювання в умовах конкуренції [1].

Виходячи з таких міркувань, слід зазначити, що стратегічні

дії організацій вимагають пошуку нових ідей, а, отже, мають інноваційні ознаки. Усі сфери діяльності суб'єктів господарювання, рівні управління певним чином потребують нових (інноваційних) рішень. Інноваційна корпоративна стратегія має бути зосереджена на отриманні намічених цілей розвитку завдяки впровадженню інновацій як базових (традиційних), так і нових бізнес-напрямків (структурні одиниці, підрозділи) організації.

На основі отриманих результатів дослідження, визначено та систематизовано основні напрями підвищення конкурентоспроможності підприємств, орієнтованих на інноваційний розвиток та інноваційну діяльність (рис. 1).

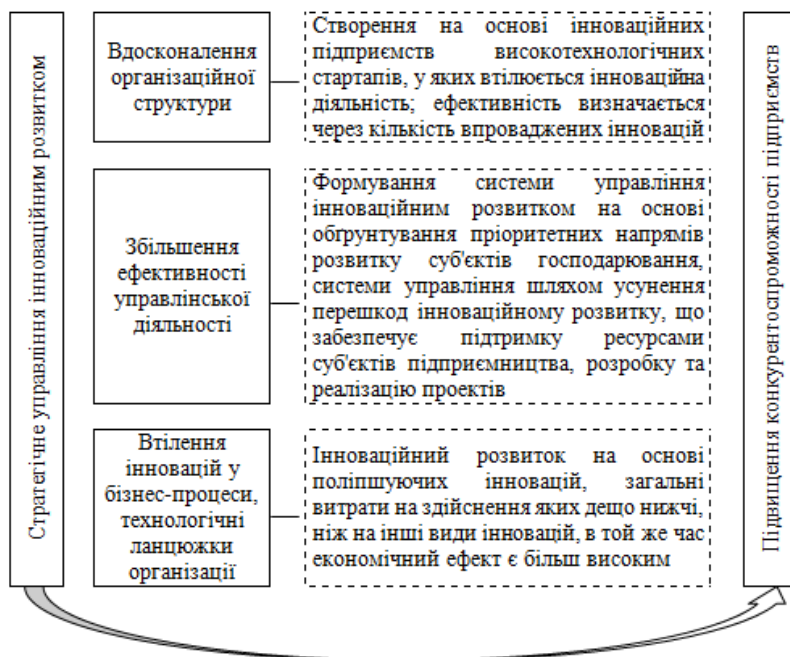

Рис. 1. Напрями підвищення конкурентоспроможності підприємств на основі стратегічного управління інноваційним розвитком

Джерело: складено автором

Таким чином, щодо управління інноваційним розвитком та підвищення конкурентоспроможності підприємств можна зазначити наступне:

- успішно конкурувати у перспективі зможуть ті підприємства, які зорієнтують свою діяльність у бік створення унікальних товарів або формування ринків для задоволення існуючих або вироблення нових потреб у споживачів, особливої корпоративної (інноваційної) культури та продукування знань. Основою цього є розвиток інноваційного потенціалу;

- суб'єкти господарювання мають змінити організаційну структуру на більш гнучку і виробити хист до швидкого реагування та адаптації щодо змін довкілля.

Список літератури:

1. Зось-Кіор М. В., Германенко О. М., Сабакар Д. Т. Сучасні аспекти управління конкурентоспроможністю підприємства. *Приазовський економічний вісник*. 2018. Вип. 6 (11). С. 169-176.

2. Zos-Kior M., Hnatenko I., Isai O., Shtuler I., Samborskyi O., Rubezhanska V. Management of Efficiency of the Energy and Resource Saving Innovative Projects at the Processing Enterprises. *Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development*. 2020. Vol. 42. No. 4. P. 504-515. DOI: <https://doi.org/10.15544/mts.2020.52>

<https://ejournals.vdu.lt/index.php/mtsrbid/article/view/2031/1482>

3. Маркіна І. А., Вороніна В. Л., Хорошко Д. Р. Управління інноваційним потенціалом як фактор стратегічного розвитку та конкурентних переваг підприємства. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2020. Вип. № 3 (26). С. 76-81. URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/9008>